

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: ORDE VAN ADVOCATEN BIJ DE BALIE TE
... publiekrechtelijke beroepsorganisatie met rechtspersoonlijkheid,
vertegenwoordigd door haar Raad van de Orde in de persoon van haar
Stafhouder, mr. Z met zetel te ...
en met ondernemingsnummer ...

EISERES TOT CASSATIE,

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester **Bruno MAES**, advocaat bij het
Hof van Cassatie, en met kantoor te 1000 Brussel, Central Plaza,
Loksumstraat 25, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

TEGEN: Mevrouw advocaat, met kantoor te ...
wonende te ...

VERWEERSTER IN CASSATIE

* * *

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter van het Hof van Cassatie,

Aan de Dames en Heren Raadsheren in het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiseres heeft de eer hierbij de op 20 april 2015 door de tweede kamer van de
Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor Advocaten gewezen beslissing (dossier nr. TB-
0137-2015), aan het toezicht van Uw Hof te onderwerpen.

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

Huidige zaak vindt zijn oorsprong in het aangetekend schrijven van 6 november 2014 waarbij verweerster met toepassing van artikel 473 Ger.W. door de stafhouder van de Orde van Advocaten bij de balie te . . . met onmiddellijke ingang een paleisverbod werd opgelegd voor een periode van drie maanden, daarbij verwijzend "naar het recente incident naar aanleiding van de zitting van 4 november 2014 voor de 10^{de} kamer in de Rechtbank van Eerste Aanleg te . . . U was op deze zitting aanwezig. De Voorzitter van de 10^{de} Kamer zag zich genoodzaakt om u te vragen om de zittingszaal te verlaten wegens onbehoorlijk en niet passend gedrag. Nadien heeft zich opnieuw een ernstig incident voorgedaan waarbij u fysiek en verbaal agressief gedrag vertoonde. Dit gebeurde op de openbare weg (...) Dit nieuwe incident is geen alleenstaand incident. Dit feit, alleen en in combinatie met de andere incidenten die mij zijn gerapporteerd, onder andere het incident in de vestiaire van de advocaten te . . . op 26 september 2014 tussen uzelf en Mr. T gemeld door de Stafhouder van de . . . Orde, geeft te vrezen dat de manier waarop u uw beroep uitoefent en uw gedragingen nadeel kan toebrengen aan derden of de eer van de Orde kan schaden" (cf. p. 1-2 van de beslissing van de stafhouder).

Op hoger beroep van verweerster werd deze beslissing door de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep bevestigd bij beslissing van 9 december 2014. Volgens de tuchtraad van beroep bleek "op grond van de verklaringen van de voorzitter van de civiele kamer voor wie op 4.11.2014 de zaak van de moeder van [verweerster] werd behandeld, van de heer A , hoofdinspecteur OGP/HPK en van gewezen stafhouder R de buitengewone agressiviteit van [verweerster] zowel verbaal als fysiek. De houding die zij toen heeft aangenomen rechtvaardigt op zich de maatregel tot paleisverbod die de stafhouder heeft genomen nu te vrezen valt dat dergelijke houding in de latere beroepswerkzaamheid van [verweerster] nadeel kan toebrengen aan derden of aan de eer van de orde" (cf. randnummer 4 van de beslissing van de tuchtraad van beroep dd. 9 december 2014).

Bij aangetekend schrijven van 14 januari 2015 werd verweerster door de stafhouder opgeroepen om te verschijnen voor de raad van de Orde, dit met het oog op verlenging van het op 6 november 2014 opgelegde paleisverbod.

Op 2 februari 2015 besliste de raad van de Orde het paleisverbod te verlengen voor een periode van drie maanden. De raad stelde "zich vragen omtrent het feit dat [verweerster] steeds betrokken is/geraakt bij diverse incidenten. Dit is een vaststelling en staat los van de vraag naar de verantwoordelijke ervoor. De raad stelt vast dat [verweerster] op een bijzondere/eigenaardige wijze omgaat met de vragen die worden gesteld en de beantwoording ervan. Zij lijkt weinig terughoudendheid of sereniteit te vertonen in de



behandeling van de zaken (...) De Raad stelt vast dat de feiten (en de ernst ervan) die werden weerhouden door de stafhouder bij het nemen van haar beslissing van 6 november 2014 en die nadien als gegrond werden beoordeeld door de Tuchtraad van Beroep, de maatregel van verlenging blijvend verantwoord maken. De Raad dient op basis van de stukken, van het verhoor van [verweerster] en de gegeven uitleg vast te stellen dat er in hoofde van [verweerster] een duidelijk gebrek aan inzicht bestaat in de zwaarwichtigheid van de feiten. De ernst van het ingeroepen incident maakt dat de Raad vreest dat de latere beroepswerkzaamheid van [verweerster] nog steeds nadeel kan toebrengen aan derden of aan de eer van de Orde en dit conform artikel 473 Ger.W. De redenen ingeroepen door de Stafhouder blijken niet te zijn weggenomen" (cf. p. 6-7 van de beslissing van de raad van de Orde dd. 2 februari 2015).

Bij aangetekend schrijven van 12 maart 2015 stelde verweerster hoger beroep in tegen deze beslissing.

In de thans bestreden beslissing dd. 20 april 2015 verklaart de tweede kamer van de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep het door verweerster ingestelde hoger beroep ontvankelijk en gegrond en beslist tot vernietiging van de door de raad van de Orde dd. 2 februari 2015 gewezen beslissing tot verlenging van het paleisverbod.

Tegen deze beslissing meent eiseres gerechtigd te zijn volgend middel tot cassatie te kunnen invoeren.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen:

- Artikel 149 van de gecoördineerde Grondwet (hierna: Grondwet);
- Artikel 473 van het Gerechtelijk Wetboek (hierna: Ger.W.).

Aangevochten beslissing:

De Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep verklaart het hoger beroep dat verweerster instelde tegen de door de raad van de Orde op 2 februari 2015 gewezen beslissing, ontvankelijk en gegrond en beslist tot vernietiging van deze beslissing, op grond van volgende motieven:



"Gelet op de incidenten die zich klaarblijkelijk in de loop van het jaar 2014 hebben voorgedaan, en waarbij [verweester] betrokken was, inzonderheid het incident dd. 4.11.2014 en de commotie die daarmee gepaard ging, was het paleisverbod, uitgevaardigd door de stafhouder dd. 6.11.2014, mede in het belang van [verweester] zelf, verantwoord, zoals door de tuchtraad van beroep reeds in zijn beslissing dd. 9.12.2014 werd vastgesteld.

Er kon toen immers gevreesd worden dat wegens de haar ten laste gelegde feiten, waarvan het onderzoek zich in het beginstadium bevond, haar beroepswerkzaamheid nadeel kon toebrengen aan derden of aan de eer van de orde.

Er bestaat slechts aanleiding tot een verlenging van het door de stafhouder opgelegde paleisverbod (dat uiteindelijk een zeer ingrijpende maatregel is voor de betrokken advocaat), indien op het ogenblik van de beslissing tot verlenging dezelfde omstandigheden voorhanden zijn.

Dit is hier niet het geval. Het lopend onderzoek, waaruit zal moeten blijken welk aandeel [verweester] had in de feiten van 4.11.2014, en wat haar eventuele verantwoordelijkheid was, rechtvaardigt de verlenging van het paleisverbod niet.

In de aangevochten beslissing van de raad van . . . dd. 2.02.2015 wordt o.m. overwogen dat "in hoofde van [verweester] een duidelijk gebrek aan inzicht bestaat in de zwaarwichtigheid van de feiten". Deze overweging is voorbarig en kan niet worden bijgetreden, nu de feitelijke omstandigheden van het incident nog steeds het voorwerp uitmaken van een onderzoek, en o.m. de zwaarwichtigheid van de feiten pas op basis van de vaststelling van het onderzoek zal kunnen worden beoordeeld.

Er zijn terzake ook geen nieuwe elementen die de verlenging van het paleisverbod rechtvaardigen.

De tuchtraad van Beroep verklaart het hoger beroep dan ook gegrond. "

(cf. p. 5, randnummer 5 van de bestreden beslissing)

Grief:

1. Artikel 473, eerste lid, Ger.W. bepaalt: "Wanneer het wegens de aan een advocaat ten laste gelegde feiten te vrezen is dat zijn latere beroepswerkzaamheid nadeel kan toebrengen aan derden of aan de eer van de Orde, kan de stafhouder de bewarende



maatregelen nemen die de voorzichtigheid eist en met name aan de advocaat verbieden het gerechtsgebouw te betreden gedurende ten hoogste drie maanden". Krachtens het tweede lid van voormeld artikel kan deze termijn op verzoek van de stafhouder worden verlengd bij een met redenen omklede beslissing van de raad van de Orde, nadat de betrokken advocaat werd gehoord. Het derde lid bepaalt dat de betrokken advocaat tegen het verbod het gerechtsgebouw te betreden en tegen de verlenging van de termijn ervan, beslissingen die bij voorraad uitvoerbaar zijn, beroep kan aantekenen bij de tuchtraad van beroep.

Uit deze bepaling volgt dat de bewarende maatregelen bedoeld in artikel 473 Ger.W., zo ook de bewarende maatregel van het paleisverbod, maatregelen zijn die de stafhouder neemt wanneer de voorzichtigheid dit eist om nadeel aan derden of aan de eer van de Orde te voorkomen wanneer 'aan een advocaat feiten ten laste worden gelegd'. Deze 'tenlastelegging' kan voortvloeien uit een louter verwijt of een klacht, zonder dat er sprake moet zijn van een (tucht)vervolging of van een (voorafgaande) veroordeling. Evenmin is vereist dat de 'ten laste gelegde' feiten bewezen of niet-betwist zouden zijn. Deze feiten moeten enkel waarschijnlijk zijn of zo ernstig dat, in de hypothese dat ze bewezen zouden zijn, stilzitten foutief zou zijn.

2. Op pagina 5 bovenaan de thans bestreden beslissing overwegen de appelrechters dat, niettegenstaande de uitvaardiging van het paleisverbod op 6 november 2014 verantwoord was "inzonderheid gelet op het incident dd. 4.11.2014 en de commotie die daarmee gepaard ging", er slechts aanleiding bestaat tot verlenging van het paleisverbod indien op het ogenblik van de beslissing tot verlenging, dezelfde omstandigheden voorhanden zijn.

Volgens de appelrechters is dit niet het geval nu de feitelijke omstandigheden van het incident nog steeds het voorwerp uitmaken van een onderzoek en o.m. de zwaarwichtigheid van de feiten pas op basis van de vaststelling van het onderzoek zal kunnen worden beoordeeld. Het lopend onderzoek, waaruit volgens de appelrechters zal moeten blijken welk aandeel verweerster had in de feiten van 4 november 2014 en wat haar eventuele verantwoordelijkheid daarin was, rechtvaardigt de verlenging van het paleisverbod naar de mening van de appelrechters dan ook niet.

3. Door aldus te oordelen dat uit het lopend onderzoek 'zal moeten blijken' welk aandeel verweerster had in de feiten van 4 november 2014 en wat haar eventuele verantwoordelijkheid daarin was en op die grond te beslissen dat het m.b.t. de feiten van 4 november 2014 'lopende onderzoek' de verlenging van het paleisverbod niet rechtvaardigt, verantwoorden de appelrechters hun beslissing niet naar recht. Artikel 473 Ger.W. vereist immers geenszins dat een tuchtonderzoek zou worden geopend, laat staan dat de resultaten ervan m.b.t. het al dan niet bewezen zijn van de ten laste gelegde feiten dienen te worden

afgewacht, opdat een paleisverbod of een verlenging ervan zou kunnen worden uitgevaardigd. Door uit de enkele vaststelling dat verweersters eventuele verantwoordelijkheid en aandeel in de feiten van 4 november 2014 nog zal moeten blijken uit de resultaten van het lopende onderzoek, af te leiden dat dit lopend onderzoek de verlenging van het paleisverbod niet rechtvaardigt, verantwoorden de appelrechters hun beslissing dan ook niet naar recht (schending van artikel 473 Ger.W.).

Met dit oordeel laten de appelrechters bovendien na concreet te onderzoeken of de omstandigheden die de uitvaardiging van het paleisverbod verantwoordden, al dan niet nog steeds voorhanden zijn. Aldus belet de bestreden beslissing Uw Hof zijn wettigheidstoezicht op de beslissing uit te oefenen en is zij ook om die reden niet naar recht verantwoord (schending van artikel 149 Grondwet).

Toelichting

Zie naar analogie o.m. Cass. 28 juni 2013, AR D.12.0020.N met conclusie van Advocaat-Generaal Van Ingelgem en met duiding door H. VAN ESPEN en S. VANTHIENEN in *Wet en duiding. Deontologie juridische beroepen. Advocatuur*, Brussel, Larcier, 2015, p.38: "Het Hof van Cassatie is in haar arrest dd. 28 juni 2013 van mening dat de maatregelen zoals bepaald in artikel 473 Ger.W. los van de opening van een tuchtonderzoek kunnen worden genomen en zonder dat een voorafgaandelijke veroordeling van de betrokken advocaat hiertoe vereist is. Aangezien deze maatregel louter bewarend is, kan een schending van artikel 6 EVRM of van het vermoeden van onschuld niet worden aangevoerd".

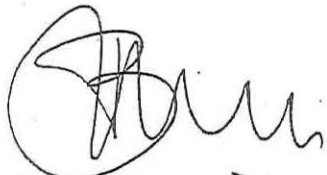
Zie tevens J. STEVENS en I. VANDEVELDE, "Commentaar bij art. 473 Ger.W.", in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, I, Deel II, Boek III, Titel I, Hfdst. V, 25 februari 2012, p. 164: "Met 'wegens de aan een advocaat ten laste gelegde feiten' wordt niet bedoeld dat de stafhouder reeds een formeel tuchtonderzoek is begonnen en dienovereenkomstig, hoofdens artikel 458, §1, tweede lid Ger.W., de klager en de advocaat die het voorwerp uitmaakt van het onderzoek, van de instelling ervan schriftelijk op de hoogte heeft gebracht. De formulering met 'ten laste gelegde feiten' bestond reeds sedert de invoering van het Gerechtelijk Wetboek (1967) en dus lang vóór de invoering in 2006 van de schriftelijke verwittiging van artikel 458, §1, tweede lid. Hoewel ermee verwant heeft deze bevoegdheid van de stafhouder niets met tuchtrechtspleging te maken. Het artikel werd ook voor 2006 nooit geïnterpreteerd als zou een tuchtonderzoek moeten gestart zijn, of zelfs een tuchtprocedure moeten overwogen worden"; J. STEVENS, *Advocatuur. Regels en deontologie*, Wolters Kluwer, 2015, p. 1214; B. VAN DORPE, "Tuchthandhavings- en sanctierecht voor advocaten", RW 2003-04, p. 45: "Het zijn geen tuchtsancties en ook geen voorlopige of tijdelijke maatregelen in afwachting van een tuchtprocedure, maar preventieve maatregelen om nadeel aan derden en aan de

eer van de Orde te vermijden"; H. LAMON, "De juridische draagwijdte van beslissingen van de stafhouder", in *Liber amicorum Jo Stevens*, Brugge, die Keure, 2011, p. 448: "De bevoegdheden van de stafhouder op grond van artikel 473 Ger.W. hebben niets met de tuchtrechtspleging te maken, alhoewel ze ermee verwant zijn. Artikel 473 Ger.W. laat de stafhouder maar toe op te treden wanneer er sprake is 'van ten laste gelegde feiten', maar dit betekent niet dat er sprake moet zijn van een tuchtvervolgning. Het kan om een louter verwijt of een klacht gaan. Terecht wijst Hofströssler erop dat de stafhouder niet lichtzinnig mag ingrijpen en dat 'de feiten ten minste waarschijnlijk zijn, indien ze zouden bewezen en ze zo ernstig zouden zijn dat stilzitten foutief zou zijn' " en P. HOFSTROSSLER, "Tuchtrecht voor advocaten: omdat we anders zijn", in X., *Tucht en deontologie. (In)effectiviteit van het tuchtrecht ter handhaving van de waardigheid van het ambt*, Brugge, die Keure, 2007, p. 96: "Het is niet zo dat een tuchtonderzoek moet gestart zijn of dat een tuchtprocedure moet worden overwogen. Wat wel is vereist is dat bepaalde feiten aan een advocaat ten laste worden gelegd, doch die tenlastelegging kan een louter verwijt, een loutere klacht zijn. Het is evenmin nodig dat die feiten bewezen of niet-betwist zijn. Het spreekt vanzelf dat de stafhouder niet lichtzitting ingrijpt en dat de feiten ten minste waarschijnlijk zijn, dan wel indien ze zouden bewezen zo ernstig zouden zijn dat stilzitten foutief zou zijn."

OM DEZE REDENEN

Besluit ondertekenende advocaat bij het Hof van Cassatie dat het U behage, hooggeachte Dames en Heren, de aangevochten beslissing te vernietigen, te bevelen dat van de vernietiging melding gemaakt wordt in de kant van de aangevochten beslissing, de zaak te verwijzen naar de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep, anders samengesteld, en over de kosten uitspraak te doen als naar recht.

Brussel, 18 juni 2015



Voor eiseres,
haar raadsman
Bruno Maes

Voor eensluidend afschrift,
De hoofdgriffier,

